

Odbor za vanjske poslove

2016/2324(INI)

11.7.2017

MIŠLJENJE

Odbora za vanjske poslove

upućeno Odboru za razvoj

o sužavanju prostora za djelovanje civilnog društva u zemljama u razvoju
(2016/2324(INI))

Izvjestitelj za mišljenje (*): Francisco Assis

(*) Pridruženi odbor – članak 54. Poslovnika

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za vanjske poslove poziva Odbor za razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. osuđuje sužavanje prostora za djelovanje civilnog društva koje je dio globalnog autoritarnog odmaka od demokracije i ljudskih prava; žali zbog činjenice da određene treće zemlje često ograničavaju slobodu izražavanja kako bi ušutkale neslaganja i kritike, među ostalim blokiranjem mobilnog pristupa internetu, ograničavanjem pristupa društvenim mrežama i zabranom komunikacije sa stranim skupinama; podsjeća da određene skupine, kao što su žene, mladi, pripadnici zajednice LGBTI, manjine, primjerice Romi, autohtonim narodima i osobama s invaliditetom, nerazmjerne trpe posljedice tih ograničenja; poziva vlade da istraže slučajevе uznemiravanja i zastrašivanja organizacija civilnog društva i pojedinačnih aktivista koji se događaju samo zato što oni provode svoja prava na slobodu izražavanja, okupljanja i udruživanja, te da zajamče utvrđivanje odgovornosti za njih; upozorava da sigurnosne snage sve češće nepotrebno i prekomjerno rabe silu kako bi spriječili okupljanja, što se manifestira praćenjem, proizvoljnim zatvaranjem, mučenjem i drugim oblicima zlostavljanja i izricanjem smrtne kazne; izražava zabrinutost zbog činjenice da određene države nameću stroga ograničenja u pogledu slobode tiska time što uznemiravanjem i represivnim zakonodavstvom dovode do zatvaranja nezavisnih medija, a novinare i blogere prisiljavaju da biraju između autocenzure i uznemiravanja, uhićenja i egzila; podsjeća na to da se dugotrajna stabilnost, demokracija i otpornost društva može postići i održati samo jamčenjem otvorenosti i autonomije prostora za građansko djelovanje i poštivanjem prava na slobodu mišljenja, uključujući na internetu te prava na mirno okupljanje i udruživanje; napominje da ograničenja nametnuta civilnom društvu i prijetnje u pogledu njegova djelovanja ponekad dolaze i od nedržavnih aktera, uključujući poslovni sektor; osuđuje nekažnjavanje jednog broja država u kojima je civilno društvo napadnuto i žali zbog činjenice što ti napadi ponekad nemaju utjecaja na odnos EU-a prema njima;
2. duboko je zabrinut zbog povećanja broja napada na branitelje ljudskih prava diljem svijeta; poziva EU, a posebno potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, na usvajanje politike koja sustavno i nedvosmisleno osuđuje ubojstva branitelja ljudskih prava i sve pokušaje da ih se podvrgne bilo kojem obliku nasilja, progona, prijetnji, uznemiravanja, prisilnog nestanka, zatočenja ili proizvoljnog uhićenja kao i sve one koji izvršavaju ili toleriraju ta zlodjela te da se pojačaju aktivnosti javne diplomacije kako bi se otvoreno i jasno pružila potpora braniteljima ljudskih prava; potiče delegacije EU-a i diplomatska predstavništva država članica da nastave aktivno podupirati branitelje ljudskih prava, posebno sustavnim praćenjem sudskih postupaka, posjećivanjem branitelja ljudskih prava u zatvorima i, po potrebi, javnim izjavama o pojedinačnim slučajevima;
3. naglašava da je sužavanje prostora za djelovanje civilnog društva globalan fenomen koji nije ograničen samo na zemlje u razvoju nego je, u sve većoj mjeri, prisutan i u razvijenim demokracijama i zemljama srednjeg i visokog dohotka, među kojima su i neke države članice Europske unije i neke od bliskih saveznica Unije; poziva Europsku uniju i države članice da budu primjer drugima i strogo poštuju temeljna prava civilnoga društva te da se suprotstave svim negativnim trendovima na tom području;

4. poziva EU da naglasi nužnost usmjeravanja vlada, političkih stranaka, parlamenta i tijela javne uprave država korisnica, u pogledu definiranja strategija za uspostavu odgovarajućeg pravnog, administrativnog i političkog okruženja potrebnog za učinkovito djelovanje organizacija civilnog društva;
5. smatra da bi za rješavanju temeljnih strukturalnih problema sužavanja prostora za djelovanje civilnog društva EU trebao upotrijebiti svoje vanjskopolitičke instrumente, primjerice instrumente za ljudska prava i razvoj kao i bilateralne sporazume s trećim zemljama i pritom zauzeti višedimenzionalni pristup s obzirom na to da pojedine zemlje, uključujući zemlje u razvoju, postavljaju prepreke poput proizvoljnih zahtjeva za registraciju i izvještavanje, lažnih kaznenih prijava i kaznenih prijava zbog klevete, racija, revizija poslovanja, mjera za borbu protiv terorizma i sigurnosnih mjera, zabrane putovanja, zamrzavanja imovine i lišavanja slobode; izražava zabrinutost zbog činjenice da organizacije civilnog društva koje su pravno sposobne primati inozemna finansijska sredstva mogu biti okvalificirane kao „strani agenti”, zbog čega su stigmatizirane i samim tim izložene još većim rizicima; poziva EU da osnaži svoje instrumente i politike za izgradnju institucija i vladavinu prava te da uvrsti jasne referentne kriterije koji se odnose na odgovornost i borbu protiv nekažnjenog proizvoljnog uhićenja, protiv policijskog nasilja, mučenja i drugih oblika zlostavljanja branitelja ljudskih prava, vodeći pritom računa o tome da muškarci i žene takve postupke različito doživljavaju;
6. smatra da treba postojati jasnija veza među različitim EU-ovim instrumentima vanjske politike: pri utvrđivanju iznosa koji se dodjeljuju za razvojnu suradnju s trećim zemljama trebalo bi, primjerice, uzimati u obzir trendove i situaciju u pogledu ljudskih prava i demokratskih sloboda u predmetnoj zemlji i to koliko su vanjskopolitička stajališta te zemlje bliska stajalištima EU-a;
7. poziva Komisiju, Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD), države članice, potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnici i posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava da budu glasniji i dosljedniji u izražavanju prigovora na restriktivne zakone koji se odnose na organizacije civilnog društva i da na njih pravovremeno reagiraju puno prije donošenja tih zakona te da o tom pitanju redovito raspravljaju u okviru političkih dijaloga i dijaloga o ljudskim pravima na najvišoj razini; upozorava na to da se ponekad pojam terorizma preširoko definira kako bi uštkali novinari, branitelji ljudskih prava i politički disidenti; smatra da bi EU trebao dodjelu finansijske pomoći zemljama u razvoju i dalje snažno uvjetovati njihovom otvorenosću za djelovanje civilnog društva; ističe važnost uloge delegacija EU-a i potiče ih da i dalje podupiru organizacije civilnog društva i pojedinačne aktivista, između ostalog pružanjem pomoći u sudskim postupcima i praćenjem suđenja braniteljima ljudskih prava; smatra da bi države članice EU-a u slučaju naglog i dramatičnog sužavanja prostora za djelovanje civilnog društva trebale javno i na najvišoj razini skrenuti pozornost na postignuća ugroženih nevladinih organizacija za ljudska prava i pojedinačnih branitelja tih prava, primjerice tako što će se susresti s njima tijekom službenih posjeta;
8. poziva sve aktere iz EU-a da se na multilateralnim forumima djelotvornije zalažu za jačanje međunarodnog pravnog okvira kojim se podupiru demokracija i ljudska prava, među ostalim suradnjom s multilateralnim organizacijama kao što je UN i mehanizmima kao što su Posebni postupci UN-a i Univerzalni periodični pregledi Vijeća UN-a za ljudska prava, te s regionalnim organizacijama kao što su Organizacija američkih država

(OAS), Afrička unija (AU), Zajednica naroda jugoistočne Azije (ASEAN) i radna skupina Zajednice demokracija za omogućavanje djelovanja i zaštitu civilnog društva; podsjeća da je važno da Unija sa svim partnerskim zemljama pokrene uključiv dijalog o ljudskim pravima te da u njemu sudjeluju i organizacije civilnog društva; poziva Uniju i države članice da pojačaju svoje programe za dobro upravljanje s trećim zemljama te da promiču razmjenu dobrih praksi u pogledu uključivosti i sudjelovanja organizacija civilnog društva u postupku donošenja odluka; smatra da je potrebno poticati tripartitne dijaloge vlada, EU-a i organizacija civilnog društva, među ostalim i o ozbiljnim problemima kao što su sigurnost i migracije;

9. traži da se uspostavi mehanizam za praćenje i rano upozorenje o sužavanju prostora za djelovanje civilnog društva u koji bi bile uključene relevantne institucije EU-a koje su sposobne kontrolirati prijetnje usmjerene prema civilnom društvu i braniteljima ljudskih prava te izdati upozorenje u slučaju da određena zemlja u razvoju priprema ozbiljna nova ograničenja protiv civilnog društva ili ako osniva tzv. vladine nevladine organizacije kojima simulira postojanje neovisnog civilnog društva, kako bi EU na njih mogao odgovoriti pravovremeno te na koordiniran i konkretan način;
10. obvezuje se da će putem detaljnog savjetovanja s odgovarajućim institucijama i nevladinim udrugama svake godine napraviti popis zemalja u kojima je prostor za djelovanje civilnoga društva ugrožen;
11. poziva Komisiju da poveća sredstva Europskog instrumenta za demokraciju i ludska prava (EIDHR) kako bi se riješio problem sužavanja prostora za djelovanje civilnog društva i branitelja ljudskih prava; žali zbog činjenice da su godišnji iznosi u nekim zemljama na iznimno niskoj razini; poziva Komisiju da utvrdi nove oblike aktivizma koji se trebaju financirati iz EIDHR-a sveobuhvatnim pristupom organizacijama civilnoga društva te da se i dalje trudi uspostaviti fleksibilniji i pojednostavljeni postupak za pristup sredstvima iz EIDHR-a, posebno za mlade, uključujući značajnije iznimke za organizacije civilnog društva koje su osobito ugrožene i potporu neregistriranim skupinama koje bi nadležni organi u dogledno vrijeme trebali priznati; smatra da bi se veći naglasak trebao staviti na potporu lokalnim skupinama i akterima s obzirom na to da pitanja ljudskih prava često predstavljaju stvarniji i akutniji problem na lokalnoj razini; ponovno ističe važnost uloge EIDHR-a u pružanju hitne izravne finansijske i materijalne pomoći ugroženim braniteljima ljudskih prava, te kriznog fonda koji je na raspolaganju delegacijama EU-a za dodjelu izravnih ad hoc bespovratnih sredstava; prepoznaće važnost koalicija ili konzorcija međunarodnih i nacionalnih aktera civilnoga društva za laks i sigurniji rad lokalnih nevladinih organizacija suočenih s represivnim mjerama; poziva Komisiju, ESVD i države članice da u svim trećim zemljama u kojima je civilno društvo ugroženo promiču učinkovitu i zajedničku provedbu smjernica EU-a o braniteljima ljudskih prava razvijanjem lokalnih strategija za njihovu punu provedbu;
12. poziva Komisiju i ESVD da utvrde najbolje prakse te da razviju jasna mjerila i pokazatelje u vezi sa sužavanjem prostora za djelovanje civilnog društva u kontekstu preispitivanja Akcijskog plana EU-a za ludska prava i demokraciju i EIDHR-a u sredini programskog razdoblja kako bi se izmjerio konkretan napredak.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	11.7.2017	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	58 1 7
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Bas Belder, Mario Borghezio, Victor Boştinaru, Elmar Brok, Klaus Buchner, James Carver, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Aymeric Chauprade, Javier Couso Permuy, Andi Cristea, Arnaud Danjean, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Michael Gahler, Iveta Grigule, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Janusz Korwin-Mikke, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Ryszard Antoni Legutko, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Andrejs Mamikins, Alex Mayer, David McAllister, Tamás Meszerics, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Tonino Picula, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Sofia Sakorafa, Jordi Solé, Jaromír Štětina, Charles Tannock, László Tőkés, Miguel Urbán Crespo, Ivo Vajgl, Elena Valenciano, Geoffrey Van Orden, Hilde Vautmans, Anders Primdahl Vistisen, Boris Zala	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Brando Benifei, Luis de Grandes Pascual, András Gyürk, Javi López, Marietje Schaake, Eleni Theocharous, Paavo Väyrynen, Marie-Christine Vergiat	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Inés Ayala Sender, Ádám Kósa, Ernest Urtasun, Bodil Valero	

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U ODBORU ČIJE SE
MIŠLJENJE TRAŽI**

58	+
ALDE	Petras Auštrevičius, Iveta Grigule, Javier Nart, Jozo Radoš, Marietje Schaake, Ivo Vajgl, Hilde Vautmans, Paavo Väyrynen
ECR	Bas Belder, Ryszard Antoni Legutko, Charles Tannock, Eleni Theocharous, Geoffrey Van Orden, Anders Primdahl Vistisen
EFDD	Fabio Massimo Castaldo
NI	Aymeric Chauprade
PPE	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Elmar Brok, Lorenzo Cesa, Arnaud Danjean, Michael Gahler, András Gyürk, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Ádám Kósa, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Alojz Peterle, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Jaromír Štětína, László Tőkés, Luis de Grandes Pascual
S&D	Francisco Assis, Inés Ayala Sender, Brando Benifei, Victor Boştinaru, Andi Cristea, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Arne Lietz, Javi López, Andrejs Mamikins, Alex Mayer, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Pașcu, Tonino Picula, Elena Valenciano, Boris Zala
VERTS/ALE	Klaus Buchner, Barbara Lochbihler, Tamás Meszerics, Jordi Solé, Ernest Urtasun, Bodil Valero

1	-
EFDD	James Carver

7	0
ENF	Mario Borghezio
GUE/NGL	Javier Couso Permuy, Sabine Lösing, Sofia Sakorafa, Miguel Urbán Crespo, Marie-Christine Vergiat
NI	Janusz Korwin-Mikke

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani